

**KENT KONSEYLERİ İLE YERİNDEN YÖNETİLEN KATILIMCI KENT YÖNETİMLERİ:
YEREL YÖNETİŞİM KAPSAMINDA BİR DEĞERLENDİRME¹**

Konur Alp DEMİR² Hikmet YAVAŞ³

ÖZET

Bu çalışmada yerel yönetim ilkesi kapsamında Kent Konseylerinin yerinden yönetilen katılımcı kent yönetimleri üzerindeki önemli fonksiyonları ve görevleri vurgulanmaya çalışılacaktır. Bu çalışmanın temel çıkış noktası Kent Konseylerinin yerel yönetim ilkesini hayata geçirebilecek somut yapılanmalar olduğu öngörüsüdür. Bu bağlamda kent yönetimlerinde katılımcı, demokratik ve çok aktörlü yönetimin Kent Konseyleri aracılığı ile sağlanacağı öngörüsü irdelenmeye çalışılacaktır.

Bu amaçla Türkiye’de kent yönetimleri olarak bilinen belediyeler, katılımcı yönetim, yönetim, yerel yönetim ve yönetimde çok aktörlülük gibi kavramlar Kent Konseyleri kapsamında incelenerek ortak aklın somut şekli biçiminde ortaya çıkan yerel yönetime dayalı katılımcı kent yönetimlerinin mevcut durumlarının yerel demokrasi ile hangi ölçüde uyduğu tespit edilmeye çalışılacaktır. Ayrıca Kent Konseylerinin yerel yönetime ve yerel demokrasiye olan katkıları incelenecektir. Bu çalışmanın sonucunda yerel demokrasinin geliştirilebilmesi için Kent Konseylerinin varlıklarının zorunlu olduğu görüşü temel alınarak yerel ve dolayısıyla ulusal demokrasinin bu yapılanmalar kapsamında güçlendirilmesi gerekliliği vurgulandıktan sonra bu alanda yapılan tartışmalara katkıda bulunulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kent Yönetimleri, Kent Konseyleri, Yönetişim, Yerel Yönetişim, Yerel Demokrasi.

Jel Kodu: O18, H39, H79, H83.

**LOCAL RULED PARTICIPATORY CITY ADMINISTRATIONS BY CITY COUNCILS: AN
ASSESSMENT OF WITHIN THE FRAMEWORK OF LOCAL GOVERNANCE**

ABSTRACT

In this article, the functions and duties of city councils on the participant city administration governed in local level will be emphasized within the framework of local governance. The main point of this article is the foresight that the city councils are the concrete structures of implementing the principle of local governance. In this context, it will be scrutinized that the foresight of participatory, democratic and multi-level administration in the city administration will be provided through the city councils will be scrutinized.

To that end, the municipalities, which are known city administrations in Turkey, the concepts such as participatory administration, governance, local governance, multi-level in administration will be scrutinized within the framework of the city councils and the current stance of participatory city administrations, which is based on local governance on the concrete framework of common mind, will be tried to determine whether it is compatible with local democracy or not. Furthermore the contributions to local governance and local democracy of the city councils will be assessed. At the end of this article, the opinion that is necessary for the existence of the City Council for the development of local democracy is based. At the same time, the necessity of strengthening local and national democracy within the scope of these structures is emphasized. As a result, it is aimed to contribute to the debate in this area.

Keywords: City Administrations, City Councils, Governance, Local Governance, Local Democracy.

Jel Code: O18, H39, H79, H83.

¹ Bu makale, 10-11 Nisan 2015 tarihinde II. Ulusal Kent Konseyleri Sempozyumu’nda Konur Alp Demir ve Doç. Dr. Hikmet Yavaş tarafından sunulmuş bildirinin güncellenmiş ve genişletilmiş şeklidir.

² Doktora Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, konuralpdemir@yahoo.com.tr

³ Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İİBF, Kamu Yönetimi Bölümü, hikmetyavas@comu.edu.tr

1. GİRİŞ

Yerel yönetimler köy, kent, kasaba ve il gibi sınırları belirli bir coğrafi alanda yaşayan insanların günlük ihtiyaçlarını karşılayan ve yaşamlarını devam ettirebilmeleri için gerekli olan kamusal hizmetleri sunan yerel yönetsel birimlerdir. Yerel yönetimlerin karar organları belirli aralıklarla yapılan demokratik seçimler sonucunda belirlenmektedir. Yerel yönetimler kanunlar çerçevesinde kendilerine verilen görevleri sahip oldukları bütçe ve personel ile yerine getirmektedirler. Bu kapsamda yerel yönetimler yerel ortak hizmetlerin karşılanması amacıyla ortaya çıkmış demokratik kamusal hizmet birimleri (Kaypak, 2011: 136) olarak ifade edilmektedirler.

Bu noktada demokrasi olarak adlandırılan olgu, ulusal düzeydeki uygulanması ile karşılaştırıldığında yerel düzeyde daha kolay bir biçimde gerçekleştirilebilmektedir. Diğer bir deyişle demokrasi küçük yönetim birimlerinde daha kolay bir biçimde işlevsellik kazanabilmektedir. Bu nedenle yerel yönetimler en genel çerçevede devlet kurumu ile karşılaştırıldığında daha küçük yönetsel birim olmalarından dolayı demokrasinin yerel seviyede uygulanması daha olası görülmektedir. Eğer demokrasi en klasik tanımı ile halkın yönetimi şeklinde tarif edilebilecek ise, kavramsal olarak bu şekilde yapılan bir anlamlandırma demokrasinin özünü açıklamaya yetmemektedir (Görmez, 1997: 59-60).

Bununla birlikte demokrasi kavramının, farklı toplumlarda farklı anlamlandırılması sonucunda ortak bir tanımın yapılması zorlaşmaktadır. Demokrasi bu çerçevede değerlendirildiği takdirde bireylerin kendi aralarındaki ilişkilerinin yanı sıra birey-devlet ilişkisini de güvence altına alan bir niteliğe sahip olduğu ifade edilebilmektedir. Dolayısıyla demokrasi kavramının özünün bireyin birey ve kamu kurum ve kuruluşları karşısındaki hak ve özgürlüklerini savunabilmesi özgürlüğünde saklı olduğu ifade edilmektedir (Ural, 1999: 451-452).

Türkiye’de kentleri yönetme yetkisi kural olarak karar organları serbest seçimlerle göreve gelen ve bir yerel yönetim birimi olan belediyelere verilmiştir. Belediyeler veya kent yönetimleri kent halkına kentsel kamu hizmetlerini sunan yerel demokratik yönetim birimleridirler (Yavaş ve Demir, 2014: 890-891). Ancak süreç içerisinde Türkiye’de yerel yönetim tartışmaları özellikle 1970’li yıllardan itibaren yoğunluk kazanmıştır. Bu tartışmaların genellikle yerel yönetim birimlerinin demokrasi ile doğrudan bağlantılı olduğu düşüncesi üzerine yoğunlaştığı görülmektedir (Çiççi, 1996: 5).

Dünyanın her alanda hızlı bir biçimde yaşadığı dönüşüm demokratik değerlerin yönetime kazandırılmasını zorunlu bir hale getirmiştir (Özer, 2006: 59). Bu nedenle yönetimin vatandaşa daha fazla yaklaşması ihtiyacı/zorunluluğu, demokrasi olgusunun da uygulamaya geçirilmesi kapsamında yönetim ilkesi formülü ile çözümlenmeye çalışılmaktadır.

Ortak bir amacı gerçekleştirmek için tek özneli, merkezi yönetime dayanan, yönetim sürecinde ortak kabul etmeyen, araçların rasyonel bir biçimde kullanılması gerekliliğine inanan ve yalnızca hiyerarşik iş bölümü ile üretmek amacını taşıyan eski yönetim anlayışı yerini çok aktörlü, yönetim sürecine çok farklı ortakları kabul eden, insan haklarına dayalı performans ölçütlerini içeren, yerel ağlar içerisinde iletişime özen gösteren, bireyleri yönetmek yerine yönlendiren ve kaynakların en verimli bir biçimde kullanılmasını öngören yönetim anlayışı benimsenmiştir (Özer, 2006: 60).

Değişen yönetim anlayışı kapsamında demokrasi, demokrasinin yerel düzeyde uygulanması sonucunda ortaya çıkan yerel demokrasi, temsil, yönetime katılım ve çok aktörlü yönetim modeli olan yönetim ilkesi kapsamında yönetimin tabana yayılmasını sağlamak suretiyle bu konuda işlevsel bir araç niteliğine sahip olan ve temsili demokrasiden doğrudan ve katılımcı demokrasiye geçişi kolaylaştıran Kent Konseyleri oluşturulmuştur (Kaypak, 2011: 134-135).

Bu çalışmada Türkiye’de yerel yönetim birimleri içerisinde işlevsel bir niteliğe sahip olan kent yönetimlerinin demokrasi ve yerel demokrasi kapsamında yönetimin tavandan tabana yayılması girişimleri yönetim ve yerel yönetim kurgusu altında incelenmiştir. Bu kapsamda, çalışmada, Kent Konseyleri’nin yerel yönetim ilkesinin kavramsal boyuttan somut gerçekliğe dönüşmüş hali olduğu kurgusu üzerine yoğunlaşmıştır. Bununla birlikte Kent Konseyleri ile temsili demokrasiden doğrudan ve katılımcı demokrasiye yerel yönetim ilkesi çerçevesinde geçilmesinin mümkün olabilirdiği tartışılmıştır. Dolayısıyla Kent Konseyleri’nin çok aktörlü yapısı ile yerel yönetim ilkesinin uygulamaya geçirileceği öngörülmektedir. Bu bağlamda, çalışmada, demokrasi, yerel demokrasi ve yerel yönetim olguları bir bütün halinde değerlendirilerek soyut bir düşünceden somut bir gerçekliğe Kent Konseyleri aracılığı ile geçilebileceğinin tartışılması yapılmaktadır.

2. KENT KONSEYLERİ

Kent Konseyleri yerel düzeyde örgütlenmiş demokratik yapılar olarak yerel misyon ve hedeflerin belirlenmesi aşamasında “ortak aklın” bir sonucu olacak biçimde halkın katılımının sağlanmasında önemli görevlenen üstlenen ve demokrasinin yerel düzeyde temsil edilebildiği aracı unsurlardır. Kent Konseyleri kamu, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve örgütlenmemiş halkın katılımı sonucunda meydana gelen “çok aktörlü” bir yapıya sahiptir. Bu kapsamda Kent Konseyleri yönetimde ortaklık modelinin uygulamaya geçirildiği, demokrasinin yerel düzeye indirildiği ve yönetim ilkesinin yerel boyutunu oluşturan yerel yönetim uygulamalarının yerel yönetim birimlerine uyarlanmaya çalışıldığı çok aktörlü bir katılımçılık modelidir (Bozkurt, 2014: 235).

Kent Konseyleri'nin özünü yönetim ile yönetilenin karşılıklı iletişim kurması olanağı oluşturmaktadır. Bu noktada sivil toplum kuruluşları gibi örgütlü halk toplulukları da Kent Konseyleri'nin oluşturmuş olduğu katılımçı ve demokratik yönetim alanında yönetim ile doğrudan iletişim kurabilmektedirler (Bozkurt, 2014: 235).

Kent Konseyleri yapılanmaları Türkiye için yeni sayılabilecek bir tarihe sahiptir. Kent Konseyleri'nin temel varlık sebebi katılımçı yönetim modelini uygulamaya geçirebilmektir (Demirci, 2010: 22). Bu kapsamda Kent Konseyleri kent halkının yönetime katılımını sağlamak için gerekli uygun ortamı sağlamaktadır. Kent Konseyleri aynı zamanda kent yaşamında ve yönetiminde uzlaşmacı bir kültürün benimsenmesi için de önemli bir araç niteliğindedir (Deniz, 2013: 399).

Kent Konseyleri 03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. maddesi ile hükme bağlanmıştır. Buna göre Kent Konseyleri “...kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır.” denilerek aslında kent yönetimlerinin çok aktörlü bir model kapsamında yönetilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

Yerel yönetimler alanında yapılan düzenlemeler dikkatli bir biçimde incelendiği takdirde, “yönetime katılım” konusunun anahtar kavram olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu kapsamda 5393 sayılı Belediye Kanunu belediye hizmetlerine gönüllü katılım olanaklarının vurgulanmasının yanı sıra yönetime kent konseyleri ve ihtisas komisyonları gibi katılımçı mekanizmaların kazandırılması için de farklı hükümler içermektedir (Kerman vd., 2011: 21).

Türkiye’de Kent Konseyleri 08.10.2006 tarih ve 26313 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Kent Konseyi Yönetmeliği” ile düzenlenmiştir. 5393 sayılı Belediye Kanununun 76 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmış olan bu yönetmelik, Kent Konseyleri'nin oluşumu, yapısı, organları, yönetim ilkeleri, görev ve yetkileri ve çalışma usul ve esasları bu yönetmelik kapsamında şekillendirilmiştir.

Kent Konseyleri belediye teşkilatı olan yerlerde yerel yönetim seçimlerini takip eden üçüncü ayın ilk haftasının ilk iş gününde kurulmaktadır. Kent Konseyleri yapısal olarak şu temsilcilerden meydana gelmektedir:

- a) Mahallin en büyük mülki idare amiri veya temsilcisi,
- b) Belediye başkanı veya temsilcisi,
- c) Sayısı 10’u geçmemek üzere illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri,
- ç) Mahalle sayısı yirmiyeye kadar olan belediyelerde bütün mahalle muhtarları, diğer belediyelerde belediye başkanının çağrısı üzerine toplanan mahalle muhtarlarının toplam muhtar sayısının yüzde 30’unu geçmemek ve 20’den az olmamak üzere kendi aralarından seçecekleri temsilcileri,
- d) Beldede teşkilatını kurmuş olan siyasi partilerin temsilcileri,
- e) Üniversitelerden ikiden fazla olmamak üzere en az bir temsilci, üniversite sayısının birden fazla olması durumunda her üniversiteden birer temsilci,
- f) Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, baroların ve ilgili dernekler ile vakıfların temsilcileri,
- g) Kent konseyince kurulan meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisi.

Günümüzde hızla büyüyen ve gelişen kentlerin yaşamış olduğu sorunların sayısında artış gözlenmektedir. Bu sorunlar kent halkını doğrudan ilgilendirmektedir. Bu kapsamda kent halkının yaşamış olduğu sorunlara çözüm önerileri sunmaları ve bu sayede de yönetimin birer parçası olması ihtiyacı Kent Konseyleri ile hayat bulmaktadır. Bu noktada yaşanan sorunlara birlikte çözüm önerileri sunmak ve ortak bir akıl geliştirmek Kent Konseyleri'nin yerel demokrasi ile bütünleşmesi açısından önemlidir. Bununla birlikte sivil toplum kuruluşları gibi örgütlü halk toplulukları da Kent Konseyleri kapsamında yönetime katılım imkânı bulabilmekte ve böylece yerel yönetim modeli yerel yönetimlerde uygulanabilmektedir. Bu noktada Kent Konseyleri'nin halkın kendisini ifade edebileceği, kentsel mekânda yaşamış olduğu sorunlarını dile getirebileceği, sorun, şikâyet ve çözüm önerilerini paylaşabileceği demokratik yapılanmalar olduğu dile getirilmektedir (Özdemir, 2011: 32-33).

Kent Konseyleri'nin oluşturulmasının temel amacı yerel düzeyde katılımın ve yerel demokrasinin uygulamaya geçirilmesini ve çok aktörlü yönetim modeli olan yönetim ilkesinin yerel düzeyde uygulanarak yerel yönetimi kent yönetimlerinin en temel yönetsel ilkesi haline getirilmesini sağlamaktır. Bu sayede yerel yönetimler merkezi yönetim, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve yerel halkın katılımı sonucunda yerel yönetime dayalı kalkınma politikalarını yerel düzeyde uygulayan yönetsel birimler olma imkânına kavuşmuş olacaklardır. Kent Konseyleri bu hedeflere erişebilmek için yerel halkı bir araya getirerek ortak bir akli ortaya çıkartmak zorundadırlar. Bu sayede kentlerde sosyal yardımlaşma ve dayanışma anlayışı gelişecek ve yönetime katılım konusunda bilinçli toplulukların ortaya çıkması sağlanabilecektir (Özdemir, 2011: 38).

Kent Konseyleri'nden beklenen faydalar görevleri kapsamında Kent Konseyleri Yönetmeliği'nin 6. maddesinde sıralanmıştır. Buna göre Kent Konseyleri'nin görevleri şunlardır:

- a) Yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasını, hemşehrilik hukuku ve ortak yaşam bilincinin geliştirilmesini, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışının benimsenmesini sağlamak,
- b) (Değişik: RG-6/6/2009-27250) Sürdürülebilir gelişmenin sağlanması ve bu konuda ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik planların hazırlanması ve uygulanmasını sağlamak,
- c) Kente ilişkin temel stratejiler ve faaliyet planlarının belirlenmesinde, uygulama ve izleme süreçlerinde tüm kenti kapsayan ortak bir aklın oluşturmasına katkıda bulunmak,
- ç) Yerellik ilkesi çerçevesinde katılımı, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirmek,
- d) Kentin kimliğine ilişkin tarihi, kültürel, doğal ve benzeri değerlere sahip çıkmak ve geliştirmek,
- e) Kent kaynaklarının etkili, verimli ve adil kullanımına katkıda bulunmak,
- f) Sürdürülebilir kalkınma anlayışına dayalı kentin yaşam kalitesini geliştiren, çevreye duyarlı ve yoksulluğu giderici programları desteklemek,
- g) Sivil toplumun gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda bulunmak,
- ğ) Çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamak,
- h) Kent yönetiminde saydamlık, katılım, hesap verebilirlik, öngörülebilirlik ilkelerinin uygulanmasına katkıda bulunmak,
- ı) Kent konseyinde oluşturulan görüşlerin değerlendirilmek üzere ilgili belediyeye gönderilmesini sağlamaktır.

3. KENT KONSEYLERİ KAPSAMINDA YÖNETİME KATILIM

Yönetime katılma konusunda ortaya çıkan yaklaşımların temelinde temsili demokrasinin karşı tarafına geçerek katılım yollarının çeşitlendirilmesi ihtiyacı ve katılımı toplumun tamamına yayma ve yönetsel çevre dışında kalan bireylerin de yönetimde söz sahibi olabilmelerini sağlama düşüncesi yer almaktadır (Demirci, 2010: 22).

Günümüzde yönetim, geleneksel örgütlenme yapısından sıyrılarak vatandaş odaklı ve çok aktörlü yönetim ilkeleri kapsamında yeni bir kimliğe sahip olmuştur. Yönetimde yaşanan yönetsel boşluklar, ekonomik krizler, ağır bürokratik şartlar, kamu hizmetlerinin çekiciliğinin azalması ve finansal alanda yaşanan değişimler yönetimi olduğundan farklı bir konuma taşınması için zorlamıştır. Bu süreç sonucunda yönetimin kendine yeten ve kendisini yönlendiren bir anlayışa kavuşması gerekliliği gündeme gelmiştir. Bununla birlikte vatandaşın yalnızca yönetilen veya müşteri konumunda bulunan bir unsur olmaktan uzaklaşarak doğrudan

yönetimin içinde yer alması gereken etkin bir özne olması gerektiği vurgulanmıştır. Ancak bu gereklilik bürokratik yöntemlerin tamamen dışlanması sonucunu ortaya çıkartmamaktadır. Yerel yönetimler kendilerine verilen görevleri belirli kurallar ve örgütlenme yapısı içerisinde gerçekleştirmektedirler. Bu durumun en azından günümüz şartları altında değiştirilmesi öngörülmekle birlikte, yönetimde anlayış değişikliğine gidilebilmektedir. Bu sayede yerel yönetimler çok aktörlü yönetim anlayışına kavuşabileceklerdir. Bu anlayış yönetim literatüründe vatandaş odaklılık olarak ortaya çıkmaktadır. Yönetime bürokratik yapılanma haricinde vatandaş referans alan bir iletişim modelinin hâkim olması bu sürecin temel unsurunu oluşturmaktadır (Çukurçayır, 2003: 7).

Yönetimde yaşanan bu değişim sürecinde “bürokrasi” eleştiri konusu haline gelmiştir. Bürokrasinin ağır işleyen süreci ve kuralcı yapısı her ne kadar sorunlara sebebiyet verse de bürokrasinin tamamen ortadan kaldırılması da olanaklı gözükmemektedir. Öyleyse nasıl bir düzenlemenin veya yapılanmanın bürokrasiyi toplumsal değişime uyumlu hale getirebileceği önemli bir soru olarak karşımıza çıkmaktadır (Çukurçayır, 2003: 7).

Bu sorunun cevabını değişen yönetim anlayışının yansımalarında bulmak olanağı vardır. Dünya yönetsel anlamda farklı süreçlerden geçmektedir. Küreselleşme kavramı devleti yalnızca kamu düzenini sağlamak ve kamu hizmetlerini yürütmekten sorumlu tutmakta veya diğer bir ifadeyle sınırlandırmakla birlikte demokratikleşme yönetimin vatandaş ile bütünleşmesini öngörmektedir. Bu kapsamda demokratikleşmenin araçları olarak devletin güçlendirilmesi olgusu ve yerelleşme ilkesi gündeme gelmektedir. Yerelleşme ilkesi devletin güçlendirilmesini vatandaş odaklı olmak üzerine kurgulamıştır. Bu süreç içerisinde tüm dünyada olduğu gibi temsili demokrasiden doğrudan veya katılımcı demokrasiye geçiş yolları aranmaya başlanmıştır. Temsili demokrasi kapsamında özellikle kent yönetimlerinde başarılı sonuçlar elde edilememesi kent yönetimlerinde katılımcı yönetsel olanakların araştırılması ihtiyacını gündeme getirmiştir. Bu konuda bir sınırlılık oluşturan karar alan ve kararı uygulayan ikiliği yerine farklı kamusal alanların oluşturularak katılımcı modellerin ortaya çıkartılmasına çalışılmıştır. Katılım kavramı bireyin geleceğini başkalarının ellerine bırakmak yerine doğrudan birey tarafından şekillendirilmesi anlamını taşımaktadır (Adıgüzel, 2003: 46-47). Bununla birlikte katılım olgusu demokrasi olgusuna işlevsellik kazandıran bir boyuta sahiptir. Katılım olmadan demokrasinin uygulamaya geçirilmesi oldukça zor görülmektedir. Diğer bir ifadeyle demokrasinin uygulamaya geçirilebilmesi için gerekli olan en temel unsur katılımdır (Kaypak, 2012: 172).

Diğer taraftan küreselleşme süreci ile birlikte de yerel yönetimler için yönetim anlayışı değişkenlik göstermiş, karar alma, uygulama ve denetim süreçlerinde çok aktörlü yönetim anlayışını benimsemiştir. Dolayısıyla kent halkı ve örgütlü sivil toplum kuruluşları yerel yönetimlerin yeni yönetsel modelinde önemli fonksiyonlar üstlenmişlerdir. Bu anlayış “beraber yerinden yönetim ortaklığı” ile açıklanabilmektedir. Aynı zamanda kenti daha yaşanabilir bir çevreye dönüştürebilmek için merkezi yönetimden ayrı olarak farklı unsurların bir araya gelmesi ve ortak hareket etmesi öngörülmektedir. Bu sayede kentlilik bilinci de sağlanmış olacaktır. Bu bilincin oluşturulması için katılımı geliştirebilecek farklı yapılanmaların uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir. (Adıgüzel, 2003: 48). Bu farklı uygulamalar içinde en fazla göze çarpan yapılanmanın ise Kent Konseyleri olduğunu ifade etmek yerinde bir tespit olacaktır.

Katılımcı yönetim, yalnızca demokrasinin gelişmesinde değil, aynı zamanda kent yönetimlerinin işlevsellik kazanmasında, kent halkının bir araya gelerek bir bütün oluşturmasında ve siyasal duyarlılığın ve bilincin artırılmasında önemli görevler üstlenmektedir. Yönetime katılım olgusunun işlevsellik kazanabilmesi için toplumun her kesiminden bireylerin örgütlü veya bireysel olarak yönetime katılımın sağlanması gerekmektedir. Aksi takdirde kent yönetimlerinde temsil edilememe sorunu gündeme gelebilecektir (Yavaş ve Demir, 2014: 891-892).

4. YEREL DEMOKRASİ

Kent yönetimleri günlük hayatımızı ilgilendiren hizmetleri sunan birimlerdir. Bununla birlikte kent yönetimlerini sadece günlük ihtiyaçları karşılayan dar çerçeveli yönetsel birimler olarak algılamak da gerekmektedir. Zira kent yönetimleri merkezî devlet yönetimi anlayışının ortaya çıkarmış olduğu sorunları demokratik katılımcı yöntemlerle çözüme kavuşturmaya çalışan, sivil toplumcu zihniyete sahip yönetsel birimlerdir (Kaypak, 2011: 136).

Demokrasi yaşayan bir süreç olarak sürekli olarak gelişme göstermektedir. Demokrasi, varlığını devam ettirebilmek ve dönüşümünü sağlayabilmek için kendi potansiyelini üzerinde bulundurmaktadır. Çağdaş toplumlarda vatandaşların karar alma süreçlerine katılımını sağlayan mekanizmalar demokrasi süzgecinden

Bahar-2015

Spring-2015

Cilt: 4 Sayı: 7 (49-62)

Volume: 4 Issue: 7 (49-62)

geçmekte veya bizzat demokrasinin icadı olarak ortaya çıkmaktadırlar. 20. yüzyılın sonlarından itibaren başlayan bir süreç içerisinde yönetimde yalnızca siyasetçilerin ve uzmanların yer alması fikri dönüşüme uğramış ve yönetime daha fazla aktörün dâhil edilmesi ihtiyacı ve düşüncesi doğmuştur. Bu ihtiyaç ise temsili demokrasinin yetersizliği ve doğrudan demokrasinin daha fazla popüler bir hale gelmesi ile açıklanabilmektedir (Demirci, 2010: 22-23).

Demokrasi en basit tanımı ile aslında bir karar verme sürecidir. Çoğulcu ve katılımcı demokrasi ise vatandaşların yerel düzeyde alınan kararlara katılması, yerel üretim ve hizmetler hakkında fikir beyan etmesi ve denetlemesidir. Yerel halkın yalnızca seçim dönemlerinde oy kullanarak yönetime aktif bir biçimde katılması ve bir sonraki seçime kadar pasif bir biçimde beklemesi şüphesiz ki demokrasi anlayışı ile uyumsuzdur. Bu uyumsuzluktan kaynaklanan ve vatandaş ile yönetim arasında örülen aşılabilir gibi duran duvarlar aktif katılım yollarının bulunması ile aşılabilmektedir. Katılım yollarının çeşitlendirilmediği ve aktif bir biçimde uygulamaya konulmadığı bir süreçte, yalnızca demokrasiden ve halkın yönetime katılımından bahsetmek gerçekçi sonuçların elde edilebilmesi için yeterli olmayacaktır (Pektaş ve Akın, 2010: 25-26).

Demokrasinin “halkın kendi kendisini yönetmesi” şeklindeki en genel anlamıyla dikkate alındığında, yerel demokrasi de yerel halkın yerel yönetsel birimler aracılığıyla kendi kendisini yönetmesi anlamına gelmektedir. Dolayısıyla yerel demokrasinin uygulama alanı olan yerel yönetimlerin kendi varlık sebeplerine uygun şekilde demokrasiyi en kolay bir biçimde uygulamaya geçirebilecekleri de dile getirilmektedir (Kaypak, 2012: 172).

Yaşam mekânlarının nüfuslarının ve coğrafi olarak yüzölçümlerinin artması sonucunda bireylerin kendilerini doğrudan temsil etmesi zorlaşmış ve bu zorluğu aşmak için kendi aralarından seçtikleri belirli sayıdaki kişilere kendilerini temsil etme görevi vermişlerdir. Diğer bir ifadeyle zaman içerisinde değişen koşullardan kaynaklanan sebeplerden dolayı doğrudan demokrasi yerine temsili demokrasi anlayışı benimsenmiştir. Dolayısıyla yerel demokrasi temsili demokrasinin işlevselliğinin sınırlı olmasından kaynaklanan sorunları en aza indirebilmek için temsil edilebilirliği yerel düzeye indirgemıştır (Koçak, 2009: 138).

Yönetime siyasal yönden katılım ise halkın yönetimin gerçekleştirmiş olduğu faaliyetler kapsamındaki duruşunu ifade eden bir kavramdır. Siyasal katılım seçim dönemlerinde yalnızca oy vermek şeklinde olabileceği gibi halkoylaması, bireysel girişimler, forumlar, anketler, halk toplantıları, internet üzerinden başvurular, dilekçe vermek, telefon üzerinden veya doğrudan şikâyet etmek gibi çeşitli yolları da bulunmaktadır (Pektaş ve Akın, 2010: 26).

Sonuç itibarıyla bir yönetsel birimde yerel halkın ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla kendileri adına alınan kararlara katılabilme seviyeleri ve bu konuda itiraz etme haklarının varlığı o yerde yerel demokrasinin kuvvetli olduğunu bize göstermektedir (Çetinkaya ve Korlu, 2012: 96).

5. KENT KONSEYLERİ KAPSAMINDA YEREL DEMOKRASİNİN YERELLEŞMESİ

Türkiye’de katılımcı bir kent yönetimi modelinin geliştirilebilmesi için seçim zamanları dışına taşan katılımcı modellerin uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir. Bu durum bir eksiklik olarak değerlendirilmekte ve bu alanda eksiklikleri kapatacak yeni reformlar geliştirilmeye çalışılmaktadır. Bu kapsamda 5393 sayılı Belediye Kanunu ile kent yönetimleri olarak da adlandırılan belediyelere Kent Konseyleri kurma yetkisi verilmiştir (Aygen, 2014: 219).

Yukarıda da kısmen ifade edildiği gibi demokrasi olgusunun yalnızca belirli aralıklarla yapılan seçimler sonucunda siyasal gücü kimin kullanacağını belirleyen bir araç olarak görülmesi temsili demokrasiyi yıpratmıştır (Göymen, 2010: 87). Bununla birlikte yerel seçimlerin sonuçlarına göre oluşturulan ve temsili demokrasi modeline göre faaliyet gösteren meclislerin kent halkını hangi ölçüde temsil ettiği ve kent halkının ihtiyaçlarının hangi gerçekçi ölçütler kapsamında karşılandığı tartışmalı bir konuyu gündeme getirmektedir. Bu tartışmalar kent yönetiminin farklılaşmaması ve kent halkının çeşitlenmesi kapsamında boyut değiştirmektedir. Dolayısıyla yaşanan değişimler temsili demokrasi anlayışının sorgulanmasına sebep olmaktadır. Çünkü temsili demokraside halk adına sınırlı sayıdaki kişilerin göreve gelmesi ve büyük bir topluluğu bu azınlığın temsil etmesi durumu söz konusudur. Bu durumun bir sorun olarak değerlendirilmesi ile girişilen uğraşlar sonucunda kent yönetiminde halkın etkin bir biçimde söz hakkına sahip olabileceği yapılanmaların gerekliliği ortaya çıkmıştır (Çetinkaya ve Korlu, 2012: 102-103). Bu gerekliliğin karşılanabilmesi için Kent Konseyleri’nin oluşturulması gündeme gelmiştir.

Mekânsal yakınlık birey ile yönetim arasındaki ilişkileri kolaylaştırmakta ve demokratik bir katılımın olması için gerekli olan zemini hazırlamaktadır. Demokratik yönetim, halk katılımı ve temsil yerel gelişmenin

tetikleyici unsurlarını oluşturmaktadırlar. Bu ilkelerin gerçek anlamda uygulamaya geçirilmesi ulusal düzeyde demokrasinin ve dolayısıyla da yerel düzeyde yerel demokrasinin varlığından söz edebilmek için önem taşımaktadır (Çitçi, 1996: 6).

Türkiye’de Kent Konseyleri ile birlikte demokrasinin yerelleştirilmesi, kurumsallaştırılması ve yönetimin tabana yayılması bir süreç olarak uygulamaya geçirilmiştir. Kent Konseyleri kapsamında halka kentlilik bilincinin kazandırılmasına, yerel politikaların oluşturulmasına ve yönetime katılım anlayışının geliştirilmesine çalışılmaktadır. Böylece yerel politikaların geliştirilmesi aşamasında halkın düşünce üretme imkânının da artırılmasına çalışılmaktadır. Kent yönetimi ile kent halkı arasındaki ilişki salt hemşehrilik ilişkisinden daha fazla anlam ifade etmektedir. Kent yönetimleri demokrasiyi geliştirmek, yönetimi tabana yaymak, yerel demokrasi alanında yaşanan eksiklikleri gidermek, halkın yönetime katılım araçlarını arttırmak ve kent yönetiminin daha etkili ve verimli bir biçimde faaliyet göstermesinin yollarını aramak ile mükellefler (Erkul vd., 2013: 90).

Demokrasinin yerelleştirilmesi için yönetimin tabana inmesi zorunluluğu ve gerekliliği bulunmaktadır. Bu amaçla halkın kent yönetimine katılımını sağlamak ve kamu hizmetlerinden en etkili bir biçimde faydalanmalarını temin etmek için bir takım yenilikler getirilmiştir. Bu yeniliklerin başında halkın uzman kişiler ve sivil toplum örgütleri ile birlikte yönetime katılımını sağlayacak ihtisas komisyonlarının ve Kent Konseyleri’nin oluşturulması gelmektedir. Demokrasinin yerelleştirilmesi aşamasında önemli bir yere sahip olan Kent Konseyleri bu hedefe yerel yönetim anlayışını kent yönetimlerine uyarlamak çabası ile sonuçlandırmaya çalışmaktadır. Bununla birlikte Kent Konseyleri çok aktörlü yönetim anlayışı kapsamında kent sorunlarının tartışıldığı, çözüm önerilerinin sunulduğu ve ortak bir akıldan çıkan uzlaşma sonucunda rasyonel çözümlerin üretildiği demokratik yapılanmalardır. Dolayısıyla yerel demokrasinin kurumlaşması ve yerelleşmesi Kent Konseyleri’nin işlevselliği ile doğrudan ilişkilidir (Erkul vd., 2013: 90, 96-97). Bu açıdan Kent Konseyleri’nin yerel demokrasinin uygulamaya geçirilmesi aşamasında kent halkının “ihtiyaç-hizmet-maliyet” ilişkisinin gerçekleştirilmesi ve katılımcılık olgusu hakkında kent halkının bilinçlendirilmesi konusunda işlevselliğe sahip oldukları görülmektedir (Çetinkaya ve Korlu, 2012: 98).

6. YÖNETİŞİMİN VE YEREL YÖNETİŞİMİN UYGULAMA ARACI OLARAK KENT KONSEYLERİ

İngilizce’de “Governance” olarak ifade edilen kavram, çeviri konusunda pek çok tartışmayı barındırmakla birlikte, Türkçe’ye “Yönetişim” şeklinde tercüme edilmiştir. Kavramın anlamı da tercümesi gibi Türkçe’ye aktarma yolu ile uyarlanmaya çalışılmıştır. Dolayısıyla kavramın kökeninin Türkiye ve Türkçe olmamasından dolayı ortaya çıkartmış olduğu anlam yalnızca aktarma yolu ile anlamlandırılmaya çalışılmaktadır. Kavramın kökenine ulaşmak için girilen çalışmalar çok fazla olumlu bir sonuç ortaya çıkartmamıştır. Kavramın etimolojik incelemesinin sonucunda kavramın anavatanı olan İngilizce’de yer alan “government” kelimesi ile örtüştüğü ifade edilmiştir. Araştırmalar sonucunda kavramın ilk olarak 1904 yılında yayımlanan ve Sidney Low’a ait olan “*The Governance of England*” adlı kitabının başlığında yer aldığı, ancak kitabın içinde tanımlamanın yapılmadığı tespit edilmiştir (Güler, 2009: 94).

Yönetişim kavramının anlamlandırılması aşamasında tereddütler yaşanmakla birlikte genel olarak kamu ve özel kesim arasındaki ilişkilerin ve etkileşimin tanımlanması konusunda referans bir kelime olarak kullanıldığı rahatlıkla gözlemlenmektedir. Ancak en genel anlamı ise devletin yeniden şekillendirilmesi veya yapılandırılmasıdır. Akademik yazın yönetişim kavramının kuramsal boyutunu oluşturmakta geç kalmış ve bu görev uluslararası mali bir kurum olma özelliğine sahip olan Dünya Bankası’na düşmüştür. Dolayısıyla akademik yazın ise Dünya Bankası’nın anlamlandırdığı ve kuramsal bir temel oturttuğu yönetişim kavramını destekleyen türde çalışmalar üretmekle sınırlı kalmıştır (Güler, 2009: 95, 101-102).

Yönetişim toplum, siyasal güç ve ortak amaç varlığı unsurlarından meydana gelen klasik yönetim yapısından (Göymen, 2010: 87) katılımcı kimliğine sahip yeni bir yönetim modeline geçiş sürecini ifade etmektedir; yönetimde yaşanan değişimi vurgulamaktadır. Bu kapsamda yönetişim, yönetimde yeni bir örgütlenme anlayışı olarak yorumlanabilmektedir. Diğer bir deyişle yönetişim klasik ve katı hiyerarşik yapılanmayı dışlayan bir yapıya ve anlayışa sahip görünmektedir (Lamba, 2012: 496). Nitekim Kent Konseyi Yönetmeliği’nin 4. maddesinde yönetişim kavramı, “Saydamlık, hesap verebilirlik, katılım, çalışma uyumu, yerindenlik ve etkinlik gibi kriterlere dayanan, çok aktörlü ve toplumsal ortaklıklara dayalı yönetim anlayışı” şeklinde tanımlanmıştır.

Yönetişim yeni bir yönetim algılaması olarak yönetimin merkezinde devletin değil, toplumun tamamının yer almasını öngörmektedir. Bununla birlikte kamu yönetiminde ve hizmetlerin gerçekleştirilmesinde imkânsızın veya zorun yerine yapılabilir kılma temel hedeflerden birisi haline gelmiştir (Palabıyık, 2004: 64).

Yönetişim kavramı yerel düzeydeki ilişkileri ve iletişimi farklı bir boyuta taşımakta ve “birlikte yönetim” anlayışının yönetim sürecine dâhil edilmesinin gerekliliğini vurgulamaktadır. Bu vurgu iletişim kanallarını dikey düzeye yatay düzeye indirerek ortaklık ilişkisini yönetime uyarlamaya çalışmaktadır (Emrealp, 2005: 39). Dolayısıyla yönetişimin anlamsal olarak kent halkının kendi adlarına alınacak kararlara doğrudan kendilerinin katılmalarını içermektedir. Bu noktada katılımın ise anahtar bir kavram olarak yönetişim ile bütünleştiği görülmektedir (Palabıyık, 2004: 64).

Yönetişimin ulusal boyutu dışında yerel boyutu da söz konusudur. Bu noktada yerel yönetişim, yerel yönetim sürecinin yönetişim kavramı ile bütünleştiği bir olguyu ifade etmektedir. Dolayısıyla “yerel demokratik yönetişim” kent yönetimlerinin yönetişim kavramı ile anlamlandırıldıktan sonra yerel demokrasinin uygulanmasını açıklamaya çalışan bir kavramdır. Bu kavram demokrasinin yerel düzeye indirilmesi adına önem taşımaktadır. Daha açık bir ifadeyle yerel demokratik yönetişim yönetim yetkisinin kamu idarelerinden halka aktarıldığı ve vatandaşların yönetime kısıtlama olmaksızın erişebildiği hesap verilebilir bir sistemi hedeflemektedir (Palabıyık, 2004: 73-74).

Dolayısıyla demokrasi ve katılım kapsamında değerlendirildiği takdirde kent yönetimleri, kent halkının kendisini ilgilendiren konularda karar alma aşamasına doğrudan katılabileceği, yerel kuruluşların ve bireylerin bilgi ve tecrübelerini yönetime en kolay bir biçimde aktarabilecekleri bir yönetim biçimidir. Bu yönetim biçiminde demokrasinin uygulamaya geçirilmesi ve sınırları içerisinde yer alan bireylerin yönetimde söz sahibi olabilmeleri ülkenin genel yönetimine göre daha kolay bir süreci anlatmaktadır (Emrealp, 2005: 40).

Kent Konseyleri yönetimde yönetişim modelinin somutlaşmış biçimidirler. Dolayısıyla Kent Konseyleri'nin yönetişim modelinin uygulanması yönünde bir araç oldukları ifade edilebilmektedir. Kent Konseyleri'nde katılımcılar sınıfsal ve toplumsal kimliklerinden ve farklılıklarından arındırılarak bireysel olarak kendi çıkarlarının farkında olan, kent yönetimi hakkında fikir beyan eden, şikâyetlerini dile getiren ve bu alanda girişimci olarak nitelenebilen bireylerden oluşmaktadırlar. Bu noktada katılım toplumsal farklılıkların ifade edildiği bir alan olarak değil, ortak çıkarlar kapsamında uzlaşmanın sağlanması gerektiği bir ortam olarak anlamlandırılması gerekmektedir (Akdoğan, 2008: 8).

Kent Konseyleri'nin 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun yerel yönetişime yönelik önemli bir düzenlemesi olarak kabul edilmektedir. Bu açıdan yönetişim kavramının gelişmesi ve kendisine uygulama alanı bulabilmesi için çok geniş bir alandan üyesi bulunan sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve kent yönetimleri arasında doğrudan bir etkileşimin mevcut olması zorunludur. Bu etkileşimin somut şekli ise Kent Konseyleri olarak ortaya çıkmaktadır (Aygen, 2014: 223).

7. YEREL YÖNETİŞİM İLE KENT KONSEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Yönetişim devlet, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarından meydana gelen çok aktörlü bir yönetim sürecini kurgulayan bir ilkedir. Bu noktada sivil toplum kuruluşları bireyi yönetsel sürece dâhil eden örgütlü bir yapılanma olarak karşımıza çıkmaktadır. Yönetime dahil olmak veya diğer bir ifadeyle katılımın söz konusu olabilmesi için her şeyden önce bireylerin yönetim sürecinin nasıl işlediğini bilmesi gerekmektedir (Keskin vd., 2011: 308).

Yerel yönetişimden algılanan sonuç, bütüncül veya müşterek eylemlerin ve kamu hizmetlerinin yerel düzeyde yerel halk tarafından yönetilmesidir. Bu süreç aynı zamanda yönetimin yerel halka hesap verebilirliğini de içermektedir. Bununla birlikte yerel yönetişim kurullarıyla yönetilen bir sistemde halkın kendilerini yöneten sürece dâhil olması gerekliliğini de vurgulamaktadır (Olowu and Wunsch, 2004: 1-2, 5). Bu vurgunun yerel yönetişim ile Kent Konseyleri arasında var olan ilişkiyi gösterdiği açıktır.

Yerel yönetişim yönetsel bir model olarak değerlendirildiği takdirde farklı unsurların bir araya gelmesi sonucunda yeni bir yönetim algısının ortaya çıkartılması gerekliliğini de gündeme getirmektedir. Bu gündem devlet, yerel yönetimler (kent yönetimleri) ve sivil toplum kuruluşlarının ortaklaşa giriştikleri faaliyetler sonucunda belirlenmektedir. Bu çok aktörlü yapı yerel yönetişim modeli olarak algılanmakla birlikte, yerel yönetişimin uygulama aracı olarak Kent Konseyleri gündeme gelmektedir. Çünkü Kent Konseyleri yerel düzeyde katılımı sağlayan bir araç niteliğindedir. Yerel yönetişimin hedefinde de farklı unsurları yönetime dahil etme çabası olmasından dolayı Kent Konseyleri ile yerel yönetişim kavramı arasında doğrudan bir ilişki

bulunmaktadır (Erkul vd., 2013: 87). Nitekim bu ilişkiyi Kent Konseyi Yönetmeliği'nde yer alan tanım ile bütünleşmek de mümkündür (Keskin vd., 2011: 308).

Yerel düzeyde örgütlenen Kent Konseyleri, kent yönetimlerinde yerel demokrasinin geliştirilebilmesi için önemli görevler üstlenen yapılanmalardır. 5393 sayılı Belediye Kanunu ve Kent Konseyi Yönetmeliği'nde belirtilen ifadeler dikkate alındığında, Kent Konseyleri'nin kent yönetimlerinde yerel demokratik yönetim ilkesinin uygulamaya geçirilebilmesi adına önemli görevler üstlendiği ifade edilebilmektedir. Kent Konseyleri kenti ilgilendiren hemen her konuda çok farklı aktörleri bir araya getirerek ortak bir aklın ortaya çıkmasında ve çözümsel sonuçların üretilmesinde eylemsel bir fonksiyon üstlenen ve yerel yönetim ilkesini kavramsal boyuttan işlevsel boyuta geçiren bir görev üstlenmektedirler (Keskin vd., 2011: 309).

Yerel kararların yerel halkın talep ve şikâyetleri doğrultusunda şekillendirilmesi kuşkusuz yerel demokrasinin sağlanabilmesi adına önem taşımaktadır. Bu durum aynı zamanda ideal bir demokrasinin de yöntemini oluşturmaktadır. Kent halkının kent sorunlarını çözmek için bilgi ve birikimlerini yönetim sürecine aktarması düşüncesi her geçen gün daha fazla önem taşımaya başlamaktadır. Dolayısıyla "sorunları birlikte çözme iradesi" kent yönetimlerinin demokratik yapılar olarak algılanmasında işlevsel bir görev üstlenmektedir. Bu kapsamda yerel yönetimin özünde kent yönetimi ile kent halkı arasında etkileşimin gerçekleştirilmesi amacı yer almaktadır. Diğer bir ifadeyle yerel düzeydeki paydaşlar arasındaki etkili iletişimi, ortaklık faaliyetlerini ve işbirliğini ifade eden yerel yönetim yerel düzeyde paylaşımcı politikaların belirlenmesinde kilit bir görev üstlenmektedir. Bu amaç kapsamında kent sorunlarına çözüm üretmek adına siyasi, ekonomik ve yönetsel iradenin, sivil toplum kuruluşlarının, vatandaşların ve diğer toplulukların ortaklaşa karar alabilmelerini olanaklı kılan sistemlerin geliştirilmesi öngörülmüştür. Bu öngörünün somut şekli ise Kent Konseyleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Kent Konseyleri yerel yönetim ilkesinin etkin bir hale getirilebilmesi için işlevsel bir araç niteliğine sahiptir. Bu alanda önemli olan husus Kent Konseyleri'nin yönetim ve yerel yönetim ilkeleri kapsamında toplumun çeşitli kesimlerini "müzakereci" bir yapılanma içinde toplayabilmesidir. Aynı zamanda Kent Konseyleri yerel kalkınmanın gerçekleştirilebilmesi için merkezi yönetim, kent yönetimleri, kent halkı ve sivil toplum kuruluşları arasında oluşturulabilecek iş birliği kapsamında yerel yönetime dayalı bir kalkınma politikasının meydana getirilebilmesi için faaliyet göstermektedirler (Özdemir, 2011: 32-33, 35-38).

8. KENT YÖNETİMLERİNDE ÇOK AKTÖRLÜ YÖNETİM MODELİ

Yönetimde yönetim anlayışının dünya genelinde yaygınlık kazanması ile birlikte yerel yönetim birimlerinde halkın karar alma sürecine aktif bir biçimde katılması düşüncesi yaygınlık kazanmıştır. Bu kapsamda hem yurt dışında hem de Türkiye'de yayımlanan ve halkın yönetime aktif bir biçimde katılmasının yollarının araştırıldığı bilimsel çalışmalarda farklı yöntemlerin denenmesi yönünde görüş birliğine varılmıştır. Ancak Türkiye'deki uygulamada halkın kent yönetimlerine aktif bir biçimde katılımını sağlayan kent konseyleri modelinin "neoliberal iktisadi anlayışı meşrulaştıran araçlar olmaktan" daha fazla anlam ifade etmediği yönünde fikir beyan edilebilmektedir (Akdoğan, 2008: 1).

Yönetim kapsamında değerlendirilebilecek "çok aktörlü yönetim" anlayışı yönetimin anlamlandırdığı ikinci araç konumundadır. Gerçekte çok aktör kavramı ile şekillendirilmeye çalışılan çerçevenin genel kapsamı devlet haricinde meydana gelen özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarından meydana gelmektedir (Güler, 2009: 110).

Yönetime katılım devletin siyasal ve yönetsel alanlarda almış olduğu kararlara devlet haricinde yer alan unsurların ortak olması ve kendilerine kararları etkileyebilecek düzeyde faaliyet alanı yaratılması şeklinde tanımlanıyor ise yönetimin yönetsel bir model olarak katılımcı bir kimliğe sahip olduğu ifade edilebilmektedir. Ancak yönetim kavramı ile kuramsal bir temele oturtulmaya çalışılan çok aktörlü yönetim anlayışının gerçekten demokratik bir yönetim modeli olup olmadığı sorulmaktadır (Güler, 2009: 113-114). Bu sorunun cevabı Kent Konseyleri başta olmak üzere diğer demokratik yönetim modellerinin işlevselliğini de vurgulaması açısından önem taşımaktadır.

Bu noktada "çok aktörlü yönetim modeli"nin demokratik bir model olduğunu ifade edebilmek için aktörlerin kimlerden meydana geldiğine bakmak gerekmektedir. Önemli olan aktörlerin hiç birisinin bir diğeri üzerinde baskı kurmasına izin vermeyecek bir yapılanmanın oluşturulmasıdır. Bunun için de aktörlerin kimlerden oluştuğunun ifade edilmesi gerekmektedir. Bu amaç kapsamında aktörler sıralamasında birinci sırada devlet yer alırken, ikinci sırada piyasanın ana unsuru olan özel sektör ve üçüncü sırada da sivil toplum kuruluşları yer almaktadır. Ancak sivil toplum kuruluşları denilince toplumun hangi kesiminin ifade edilmeye çalışıldığı net değildir. Sivil toplum kavramı toplumun her katmanında yer alan gençleri, yaşlıları, kadınları, çocukları,

Bahar-2015

Spring-2015

Cilt: 4 Sayı: 7 (49-62)

Volume: 4 Issue: 7 (49-62)

engellileri, köylüleri, doğaseverleri, işçileri, emeklileri, hekimleri vs. gibi yüzlerde grubu içine alan geniş bir alana ve anlama sahiptir. Bu geniş alanı sayarak bitirmek hem zahmetli hem de gereksiz bir uğraş olmaktan öte bilinmesi gereken gerçek, sivil toplum kavramının toplumun her bireyini ve her bireyin dâhil olduğu grubu içerdiğidir (Güler, 2009: 114).

Bir bütün olarak değerlendirildiğinde Kent Konseyleri'nin "sürdürülebilir kalkınma" ilkeleri kapsamında "yönetişim" ilkesini kent yönetimlerine uyarlamaya çalışan çok aktörlü bir yapılanma olduğunun vurgusu rahatlıkla yapılabilmektedir. Gerçekte Kent Konseyleri kent yönetiminde yönetişim ilkesinin ve çok aktörlülüğün uygulamaya geçirildiği bir model denemesidir. Bu model kent halkının kent yönetimine katılımını sağlamayı amaçlamaktadır (Göktürk, 2008: 2).

Kent Konseyleri'nin çalışma şekilleri her kentte farklılık göstermekle birlikte çok aktörlü yönetim hedefi kapsamında en önemli fonksiyonu kent yönetiminde "ortak akıl" oluşturulmasını sağlamaktır. Kent yönetiminde ortak akıl oluşturabilmek için ise kent sınırları içerisinde yaşayan her bireyin örgütlü ve bireysel olarak yönetimde söz sahibi olması gerekmektedir (Emrealp, 2005: 65).

9. KENT KONSEYLERİNİN KATILIM KONUSUNDA ELEŞTİREL DEĞERLENDİRMESİ

Katılım konusunda ortaya çıkan geniş literatür çoğunlukla katılımın olumlu yanlarını vurgulasa da katılımın olumsuz yanlarını inceleyen eleştirel yaklaşıma sahip çalışmalar da yok değildir. Günümüzde temsili demokrasiden uzaklaşarak vatandaşların yönetime doğrudan katılımını sağlayan ve vatandaşları birer politika belirleyicisi konumuna yükselten katılım mekanizmalarının işleyiş süreçleri soru işaretleri ile doludur. Bu soru işaretlerini gündeme getiren görüşler çoğunlukla katılımcı mekanizmaların çıkmazları üzerine yoğunlaşmaktadırlar (Demirci, 2010: 22-25).

Kent yönetimlerinde katılımcı yönetim modelini temsil eden Kent Konseyleri işleyiş süreçleri bakımından tamamen kusursuz bir yapılanma değildir. Bu yapılanmada da çok sayıda sorun ortaya çıkmaktadır. Kent yönetimlerinin yöneticileri ile yönetime katılmak isteyen vatandaşlar arasında katılım düzeyi ve miktarı konusunda anlaşmazlıklar ortaya çıkmaktadır. Çünkü yöneticiler ile vatandaş arasında yönetime katılım konusunda algı farklılıkları bulunmaktadır. Vatandaş kendisini ilgilendiren konular hakkında fikir beyan etmek, şikâyetlerini dile getirmek, kendisine zarar verebileceğini düşündüğü kararların uygulamaya geçirilmesine engel olmak ve gerekli gördüğü yerde yönetime danışmak amacıyla yönetimde söz sahibi olmak isterken, yöneticiler mevcut durumun devam ettirilebilmesi için vatandaşların kendilerine destek vermelerini beklemektedirler. Dolayısıyla bu durumun devam ettiği sürece yerel düzeyde yönetime katılım yalnızca yetkili birimlere ve kişilere ulaşma imkânı olan vatandaşlar ile sınırlı olacaktır. Böylece çok aktörlü yönetim modeli anlayışı uygulamaya geçirilemeyecektir. Bununla birlikte kabul etmek gerekir ki kent halkının tamamını yönetim sürecine doğrudan dâhil etmenin imkânı bulunmamaktadır. Temsili demokrasi bu noktada işlevsel bir araç niteliği kazanmaktadır. Bu gerçek ile hareket edildiği takdirde Kent Konseyleri'nde halkın tamamının yer alamayacağı bilincine ulaşmak gerekmektedir. Ancak böyle bir durumda da Kent Konseyleri'nde kimin veya kimlerin yer alacağı ve bu unsurların hangi ölçütler kapsamında belirleneceği sorunsalı gündeme gelmektedir. Yönetime doğrudan katılma konusunda adaletin nasıl sağlanacağı sorunsalı da çözüme kavuşturulması gerekenler arasında yer almaktadır. Bu noktada şu gerçek de ifade edilmesi gerekir ki vatandaşların tamamının yönetime doğrudan katılabilecek bilgi ve bilince sahip olmadıklarıdır. Bu sorunu aşmak için ise öncelikle vatandaşa eğitim vermek gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte kabul edilmesi gereken bir diğer gerçek ise vatandaşların kendilerini doğrudan ilgilendirmeyen soyut meseleler hakkında yönetime katılma konusunda isteksizce davranmalarıdır. Aynı zamanda yönetimde çok fazla kişinin söz sahibi olması herhangi bir konuda uzlaşma sağlanmasını da güçleştirmektedir. Karar alıcılar arasında çok fazla sayıda bireyin olması karar sürecine yapılacak katkıyı sorgulamaya açmaktadır. Bir diğer sıkıntı ise Kent Konseyleri'nde yer alamayan "gençler, işsizler, yoksullar, engelliler ve yeni göçmenler" gibi grupların söz hakkının kimler tarafından üstlenileceği sorunsalıdır. Yönetime katılım konusunda teknik bilgi isteyen meselelerin çözüme kavuşturulması veya karar alınması aşamasında uzman kişiler ile ilgili konu hakkında hiçbir bilgisi olmayan vatandaşların karşılıklı olarak ve sonucunda nereye varılacağı bilinmeden girişilen tartışmaların yaşandığı bir ortamın varlığı Kent Konseyleri'nin toplumun her kesimine kucak açan yapısını sorgulamaya açmaktadır (Deniz, 2013: 399-400).

Yönetime çok fazla aktörün katılımı karar almayı zorlaştırabileceği gibi siyasi çatışmaların yaşanmasına da sebebiyet verebilecektir. Bu çatışmalar siyasi istikrarı bozucu etkileri ile toplumsal huzursuzluğun kaynağını da meydana getirmektedirler. Çünkü her birey birbirinden farklı özelliklere, düşüncelere ve ideolojilere sahip olduğundan, çok fazla bireyin yalnızca bir mesele üzerinde uzlaşma durumunun olasılığı oldukça düşüktür. Bu

durum ise karar alamama sorununu ortaya çıkartmaktadır. Bununla birlikte yönetime katılma olanağı bulan vatandaş denetim sürecinden ve sonuçlarından muafır. Alınan ve uygulanan bir kararın herhangi bir olumsuz sonucunda yönetime katılan halkın kendisinden değil, kararı uygulayan resmi yöneticilerden hesap sorulmaktadır. Bu da karar alırken fikir beyan eden, ancak olumsuz bir sonuç ortaya çıktığında kendisinden hesap sorulamayan katılımcıların yönetime katılmasının gerekliliğini ve gerçekliğini sorgulamaya açmaktadır (Demirci, 2010: 28-29).

Bununla birlikte Kent Konseyleri'nde temsilcilik görevi üstlenen sivil toplum kuruluşlarının hangi ölçütler dikkate alınarak davet edildiği belirsiz bir konuyu gündeme getirmektedir. Dolayısıyla bir genelleme yapılacak olunursa Kent Konseyi Yönetmeliği'nde belirtilen katılımcılar listesinin hangi ölçütler dikkate alınarak konseylerde katılımcı kimliğine kavuştuğunun ölçütlerinin açıkça ifade edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle Kent Konseyleri'nin kentte yaşayan bütün bir halkı homojen bir biçimde temsil ettiğini ifade etmek oldukça zor olmaktadır (Akdoğan, 2008: 9).

10. SONUÇ

Kent Konseyleri, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. maddesinde ifade edildiği şekliyle "kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye" çalışan, kent yaşamının katılımcı boyutunun geliştirilmesi, kentte hukuk ilkesinin korunması ve yerinden yönetim ilkesinin hayata geçirilmesi hedeflerini yerel yönetim ilkesi kapsamında kurgulayan katılımcı bir yönetim modeli aracıdır.

Kent Konseyleri yerel düzeyde kent yönetimlerinin hedeflerinin belirlenmesinde ve yönetime yol gösterilmesinde "ortak aklın" bir sonucu olarak ortaya çıkmış "çok aktörlü" yönetsel bir modeldir. Aynı zamanda yerel düzeyde yaşanan sorunların çözümünde hemşehrilik bilincini oluşturarak alınan kararların benimsenmesini sağlayan ve "bu benim kararım, sorumlulukta da ortağım" düşüncesini oluşturan demokratik yapılanmalardır. Dolayısıyla bu anlamda Kent Konseyleri düşünce üreten, tartışan ve ortak bir sonuca varan yapılanma modeli olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kent Konseylerinde çok rahatlıkla hayat bulabilecek yönetim formatı, yönetsel düzeyde alınan kararlara devletin yanında özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının da katılımını öngören çok aktörlü bir yönetim ilkesidir. Dolayısıyla yerel yönetişimin, kamu yönetiminde yönetim sürecinin yerel yönetimler ekseninde sürdürülmesi olduğu görülmektedir.

Yerel demokrasinin yerel yönetişim ilkesi kapsamında gelişebilmesi için Kent Konseyleri önemli görevler üstlenmektedirler. Dolayısıyla yönetime katılımın, yerel demokrasinin ve yönetişimin ortak hedeflerinin gerçekleştirilebilmesi için Kent Konseylerinin varlıkları gereklidir. Bu ortak hedefler yerel düzeyde katılımı ve iyi yönetimi sağlamak, halkın yönetime karşı yabancılaşmasının önüne geçebilmek, alınan kararların ortak bir aklın ürünü olmasını sağlamak, yönetimin halk tabanında denetlenmesini garanti altına almak ve halkı yönetim ile bütünleştirmek kapsamında şekillenmektedir.

Kent Konseylerinin temel amacı yerel düzeyde katılımcılığı geliştirmek, demokrasinin düşünsel boyutundan uygulayıcı konumuna geçiş yapmasını sağlamak, sivil toplum kuruluşlarını karar alma aşamalarına en kolay bir biçimde dâhil etmek ve özel sektör, devlet ve sivil toplum üçgeninde yer alabilecek bir yönetim anlayışını kurgulayarak yerel yönetişimi etkin bir hale getirmektir. Farklı bir anlatım ile Kent Konseyleri devlet, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarından oluşan çok aktörlü yönetim modelini yerel düzeyde aktif hale getirerek ortak bir aklı meydana getirmeyi ve yönetimi tavandan tabana indirmeyi amaçlamaktadırlar. Dolayısıyla yerel yönetişimin ruhunu oluşturan çok aktörlü yönetim kurgusu Kent Konseyleri ile hayata geçirilebilmektedir. Böylece yerel yönetişimin somut halinin Kent Konseyleri olduğu ifade edilebilmektedir.

Bu yönüyle katılımcı bir yönetim unsuru olarak Kent Konseylerinin, yerel düzeyde yerel yönetişim ilkesine dayalı bir yönetim modelini ve kalkınma politikasını merkezi yönetim, yerel yönetim, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve yerel halk arasında oluşturulacak ortaklık sonucunda meydana getirmeyi amaçladığı görülmektedir.

Türkiye'de belediye örgütlenmesi altında anılan kent yönetimleri, halkın günlük olarak ihtiyaç duyduğu kentsel hizmetleri (mahalli müşterek ihtiyaçlar) sunan yönetsel birimlerdir. Ancak kent yönetimlerini yalnızca çöp toplamak, kanalizasyon açmak, park ve bahçe yapmak gibi rutin işler ile uğraşan yönetsel birimler olarak algılamak eksikliklerdir. Aksi takdirde kent yönetimlerinin ifade ettiği anlam daraltılmış olacaktır. Kent

yönetimleri bireylerin yönetime doğrudan katılabileceği yönetsel birimlerdir. Dolayısıyla ulusal düzeyde uygulanması imkânsız olan doğrudan demokrasinin kent yönetimleri sayesinde yerel düzeyde uygulanabilmesi uzak bir ihtimal değildir.

Bu hayal olmayan gerçek kapsamında dünya, eskisine göre her alanda büyük bir değişim yaşamaktadır. Bu değişim teknoloji, sağlık, eğitim, ulaşım vs. alanlarında olduğu gibi yönetim alanında da ortaya çıkmaktadır. Günümüzde artık tek boyutlu klasik yönetim anlayışı yerini çok boyutlu veya çok aktörlü yönetim modeline bırakmıştır. Bu olgu yönetişim kavramı ile gerçeklik kazanmaktadır. Yönetişim, yönetimde çok aktörlülüğü ifade eden bir kavramdır. Bu kavram devlet, piyasa ve birey üçgeninde yer alan ve doğrudan katılımcılığın uygulamaya geçirilmesini öngören bir düşün sonucunda ortaya çıkmıştır. Çünkü artık bireyler de yönetimde doğrudan söz sahibi olmak istemektedirler. Yönetimde “ben de varım” düşüncesi yönetişim kavramının özünde yer almaktadır. Bununla birlikte yönetişim demokrasi ile doğrudan bağlantılı bir kavramdır. Demokrasinin “halkın kendi kendisini yönetmesi” anlayışı kapsamında çerçevelendirilmesi sonucunda yönetişim çok aktörlü yapısı ile demokrasiye destek vermektedir. Kanımızca soyut bir gerçek olan demokrasi yönetişim ilkesi ile somut bir değere dönüştürülmeye çalışılmaktadır.

Demokrasi ulusal düzeyde uygulanmakla birlikte yerel seviyeye indirilmesi sonucunda daha işlevsel bir hale gelmektedir. Demokrasinin yerel düzeyde uygulandığı şekline de yerel demokrasi adı verilmektedir. Gerçekte yerel demokrasi ile yönetişim ve yerel yönetim kavramları birbirlerini tamamlamaktadırlar. Zira yerel demokrasinin soyut biçimi yönetişim ve yerel yönetişim kavramları ile kurgulanmaktadır.

Kent Konseyleri de bu noktada demokrasi ve yönetişim kavramlarının kent yönetiminde uygulamaya geçirilmesi adına aracı bir kimliğe sahiptir. Kent Konseyleri çok aktörlü yapısı ile bireylerin yönetimde doğrudan söz sahibi olabilmeleri adına etkili bir yapılanmadır. Ancak Kent Konseyleri de temsil konusunda bir takım eksikliklere sahiptir. Her şeyden önce Kent Konseyleri'nin toplantılarına katılımın gerçek anlamda sağlanıp sağlanmadığı tartışmalıdır. Bununla birlikte Kent Konseyi Yönetmeliği'nde geçen katılımcı listesinin hangi ölçütler dikkate alınarak toplantılara davet edildiği veya bu katılımcıların hepsinin konseyde yer alıp almadığı önemli bir tartışma konusu haline gelmektedir.

Bazı sıkıntılara rağmen Kent Konseyleri yönetimin tavandan tabana indirilmesi aşamasında oldukça etkili yapılanmalardır. Ancak bu yapılanmanın daha işlevsel bir hale getirilebilmesi için Kent Konseyleri'nin katılım profilini genişletmek ve katılımcılığı arttırmak gerekmektedir. Konsey toplantılarına mutlaka örgütlü katılımın olmasını beklememek gerekmektedir. Kent halkından olan bir genç, bir öğrenci, ev hanımı ve engelli bir vatandaşın da konseyde yer almasının sağlanması gerekmektedir. Bunun için de kent halkına Kent Konseyleri hakkında bilgi vermek ve kent yönetimi hakkında bir fikri, önerisi veya şikâyeti olan herkesin toplantılara katılabileceği ve katılması gerektiğinin bilgilendirilmesi gerekmektedir. Zira katılım ancak bilgilendirilmiş toplumlar için söz konusudur.

Demokrasi yerel düzeyde yalnızca halkın katılımının olduğu bir ortamda gerçekleşebilmektedir. Bununla birlikte demokrasinin ve yönetişimin ilkesinin uygulamaya geçirilebilmesi için kent halkının tamamının yönetimde söz hakkına sahip olduğunun bilincine varılması gerekmektedir. Aksi takdirde Kent Konseyleri'nde yalnızca önceden belirlenmiş ve her defasında aynı kişilerden oluşan bir toplantı düzeni Kent Konseyleri'nin hedeflerine ulaşmasını imkânsız kılacaktır. Böyle bir durumda bu yapılanmaların Kent Konseyleri olarak değil, yönetimin hiyerarşisi içerisinde yer alan sıradan kurullar olarak adlandırılması daha doğru olacaktır.

KAYNAKÇA

- ADIGÜZEL, Şenol (2003), “Yerel Düzeyde Yönetime Katılım ve Yerel Yönetim Sürecindeki İşlevleri Açısından “Yerel Gündem 21”: Malatya Belediyesi Yerel Gündem 21 Örneği”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, 12, (1), Ocak, ss. 45-63.
- AKDOĞAN, A. Argun (2008), “Yeni Yerel Yönetim Yasalarında Katılım”, **YAYED Yerel Yönetim Araştırma Yardım ve Eğitim Derneği**, DOSYA-08: Yerel Yönetimlere Katılım, Bülten 64, Aralık, Mimarlar Odası Ankara Şubesi Yayını, ss. 1-16 [Erişim Adresi: <http://www.yayed.org/uploads/yuklemeler/inceleme-23.pdf>, Erişim Tarihi: 04.02.2015].
- AYGEN, Murat (2014), “Kent Konseylerinin Kent Yönetimine Katkıları Üzerine Bir İnceleme: Elazığ Örneği”, **The Journal of Academic Social Science Studies**, 29, pp. 217-236.

Bahar-2015

Spring-2015

Cilt: 4 Sayı: 7 (49-62)

Volume: 4 Issue: 7 (49-62)

- BOZKURT, Yavuz (2014), “Yerel Demokrasi Aracı Olarak Türkiye’de Kent Konseyleri: Yapı, İşleyiş ve Sorunlar”, **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 40, Nisan, ss. 229-240.
- ÇETİNKAYA, Özhan ve KORLU, Rükân Kutlu (2012), “Yerel Demokrasinin Sağlanmasında Katılımcılık Süreci ve Kent Konseylerinin Rolü”, **Maliye Dergisi**, 163, Temmuz-Aralık, ss. 95-117.
- ÇİTÇİ, Oya (1996), “Temsil, Katılma ve Yerel Demokrasi”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, 5, (6), Kasım, ss. 5-14.
- ÇUKURÇAYIR, M. Akif (2003), “Dünyada Yerel Yönetimlerin Değişen Rolü ve Yeni Kimliği”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, 12, (3), Temmuz, ss. 5-21.
- DEMİRCİ, Mustafa (2010), “Katılımcı Demokrasi Açısından Kent Konseyleri: Eleştirel Bir Değerlendirme”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, 19, (1), Ocak, ss. 21-46.
- DENİZ, Taşkın (2013), “Kentleşme, Yerel Gündem 21 ve Kent Konseyleri”, **Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic**, 8, (12), Fall 2013, pp. 391-402.
- EMREALP, Sadun (2005), “Yerel Gündem 21 Uygulamalarına Yönelik Kolaylaştırıcı Bilgiler El Kitabı”, Yerel Gündem 21 Programı, **IULA-EMME Yayını**, İstanbul.
- ERKUL, Hüseyin; Tan Baykal ve Hüseyin Kara (2013), “Kent Konseylerinin Sorunları Üzerine Bir İnceleme: Çanakkale Kent Konseyi Örneği”, **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 10, (22), ss. 85-105.
- GÖKTÜRK, Atilla, (2008), "Bugün Geline Yerde Kent Konseyleri ve Yerel Gündem 21", DOSYA-08: Yerel Yönetimlere Katılım, Bülten 64, Aralık, **Mimarlar Odası Ankara Şubesi Yayını**, ss. 1-15, [Erişim Adresi: <http://www.yayed.org/uploads/yuklemeler/inceleme-25.pdf>, Erişim Tarihi: 04.02.2015].
- GÖRMEZ, Kemal ve Harika Uçar Altınışik (2011), “Yerel Demokrasi ve Kent Konseyleri”, Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı, **Kent Konseyleri Sempozyumu**, 6-7 Mayıs 2011, ss. 30-50, Bursa.
- GÖRMEZ, Kemal (1997), **Yerel Demokrasi ve Türkiye**, Gözden Geçirilmiş İkinci Baskı, Ankara: Vadi Yayınları.
- GÖYMEN, Korel (2010), **Türkiye’de Yerel Yönetişim ve Yerel Kalkınma**, İstanbul: Boyut Yayın Grubu (Yayınları).
- GÜLER, Birgül Ayman (2009), “Yönetişim: Tüm İktidar Sermayeye”, **Praksis Dergisi**, 9, Düzenlemeden Yeniden Düzenlemeye: Türkiye’de Kapitalizmin Yeniden Yapılanması ve Devletin Değişen Rolü, Kış – Bahar, ss. 93-116.
- KAYPAK, Şafak (2011), “Katılımcı Yönetim Mekanizması Olarak Kent Konseyleri”, Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı, **Kent Konseyleri Sempozyumu**, 6-7 Mayıs 2011, ss. 133-157, Bursa.
- KAYPAK, Şafak (2012), “Yerel Yönetimlerde Katılımcı/Müzakereci Demokrasi Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşlarının Önemi”, **Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi**, 8, (17), ss. 171-196.
- Kent Konseyi Yönetmeliği, [Erişim Sitesi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/10/20061008-5.htm>, Erişim Tarihi: 31.01.2015].
- Kent Konseyi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, [Erişim Sitesi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090606-9.htm>, Erişim Tarihi: 31.01.2015].
- KESKİN, Enes Battal; Neslişah H. Erbey Kuşku; Yıldız Odaman Cindoruk ve Yasemin Tatlı (2011), “Kent Konseylerinin Yerel Demokratik Yönetişim Mekanizması İşlevinin Değerlendirilmesi”, Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı, **Kent Konseyleri Sempozyumu**, 6-7 Mayıs 2011, ss. 306-322, Bursa.
- KOÇAK, Hüseyin (2009), “Küreselleşme ve Yerelleşme Çağında Yerel Demokrasi ve Kentsel Yaşam”, **Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 2009/2, 10, ss. 133-142.
- LAMBA, Mustafa (2012), “Yerel Yönetişimde Farkındalık: Antalya İli Örneği”, **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, 17, (1), ss. 495-509.

Bahar-2015

Spring-2015

Cilt: 4 Sayı: 7 (49-62)

Volume: 4 Issue: 7 (49-62)

OLOWU, Dele and WUNSCH, James Stevenson (2004), **Local Governance in Africa: The Challenges of Democratic Decentralization**, The United States of America, Colorado: Lynne Rienner Publishers.

ÖZDEMİR, Ali Tamer (2011), “Mahalli İdarelerde Halk Katılımı Bağlamında Kent Konseyleri”, **Sayıştay Dergisi**, 83, Ekim-Aralık, ss. 31-56.

ÖZER, M. Akif (2006), “Yönetişim Üzerine Notlar”, **Sayıştay Dergisi**, 63, Ekim-Aralık, ss. 59-89.

PALABIYIK, Hamit (2004), “Yönetimden Yönetişime Geçiş ve Ötesi Üzerine Kavramsal Açıklamalar”, **Amme İdaresi Dergisi**, 37, (1), Mart, ss. 63-85.

PEKTAŞ, Ethem Kadri ve Fehmi Akın (2010), “Avrupa Kentsel Şartları Perspektifinde Bir Kentli Hakkı Olarak “Katılım Hakkı” ve Türkiye”, **Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, 12, (2), ss. 23-49.

URAL, Şafak (1999), “Demokrasi Kavramı, Toplumsal Değerler ve Birey”, **Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, 40, (1), ss. 451-459.

YAVAŞ, Hikmet ve Konur Alp Demir (2014). “Kent Yönetimlerinde Siyasal Katılım ve Temsiliyet Sorunu: Belediye Meclislerinin Etkililiği Üzerine Kuramsal Bir Tartışma”, **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, 7, (34), ss. 890-904.

5393 Sayılı Belediye Kanunu, [Erişim Sitesi: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5393.pdf>, Erişim Tarihi: 31.01.2015].